

XX/17

**Uchwała Nr ...../2020
Rady Powiatu Jarosławskiego
z dnia ..... 2020r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania za 2019r. z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu z zestawieniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 511 z późn. zm.), art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 1507 z późn. zm.) oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1111 z późn. zm.)

uchwała się, co następuje

§1

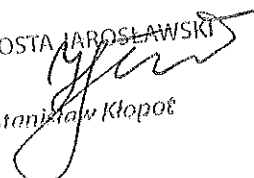
Przyjmuje się sprawozdanie za 2019r. z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu z zestawieniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

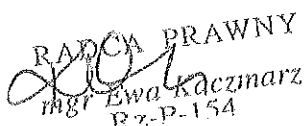
§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Jarosławskiego.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA JAROSŁAWSKI

Stanisław Kłopot

RADCA PRAWNY

mgr Ewa Kaczmarz
Rz-P-154

31. 03. 2020

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1507 z późn. zm.) "Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej".

W myśl art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1111 z późn. zm.) "Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawienie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy".

W związku z powyższym zostaje przedłożone sprawozdanie za 2019r. z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu z zestawieniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2020 r.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Jarosławiu
mgr Agnieszka Sikorska

Zgodnie z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.)

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W JAROSŁAWIU
przedkłada Radzie Powiatu Jarosławskiego

**Sprawozdanie za 2019 r.
z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu
z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej
oraz efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej**

1. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS) 2019r.

Na terenie Powiatu Jarosławskiego działają cztery domy pomocy społecznej służące opieką i schronieniem osobom potrzebującym. Mieszkańcom domów pomocy społecznej zapewniana jest całodobowa opieka w zakresie potrzeb bytowych, rehabilitacyjnych, leczniczych jak również społecznych. Wszystkie DPS wyposażone są w niezbędne udogodnienia mające wpływ na warunki życia i funkcjonowanie mieszkańców. Personel DPS dba o dobre samopoczucie i zdrowie każdego z mieszkańców oraz o to, aby każdy traktowany był z należytym szacunkiem.

Zasady funkcjonowania domów pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. 2018r., poz. 734).

1.1. Miejsca w DPS

Domy pomocy społecznej na terenie Powiatu Jarosławskiego oferują 413 miejsc statutowych. Poniższe zestawienie prezentuje ilość miejsc w poszczególnych DPS z uwzględnieniem typu domu.

Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Jarosławskiego z uwzględnieniem ich typu, liczby miejsc oraz liczby wolnych miejsc na dzień 31.12.2019r.

Lp	Nazwa i lokalizacja domu pomocy społecznej	Typ domu pomocy społecznej	Liczba miejsc	Stan mieszkańców na dzień 31.12.2019r.	Liczba wolnych miejsc na dzień 31.12.2018r	Liczba osób na tzw. "starych zasadach"	Procent osób na tzw. "starych zasadach"
1.	Dom Pomocy Społecznej w Jarosławiu, pl. Mickiewicza 4 37-500 Jarosław	dla osób przewlekle psychicznie chorych	95	94	1	47	50,00%
2.	Dom Pomocy Społecznej w Sośnicy, ul. Zamkowa 10 37-550 Radymno	dla osób przewlekle psychicznie chorych	106	106	0	26	24,53%
3.	Dom Pomocy Społecznej w Moszczanach Moszczany 1 37-543 Laszki	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	132	131	1	83	63,36%

4.	Dom Pomocy Społecznej w Wysocku Wysocko 2B 37-543 Laszki	dla osób przewlekłe somatycznie chorych	50	48	2	20	26,67%
		dla osób w podeszłym wieku	30	27	3		
	razem		413	406	5	176	43,35%

źródło: opracowanie własne

W DPS-ach na terenie Powiatu Jarosławskiego według stanu na dzień 31.12.2019 r. przebywało 406 osób, z czego 176 osób na tzw. starych zasadach tj. na podstawie decyzji wydanych przed 12 marca 2004r. (dot. zmiany ustawy o pomocy społecznej) co stanowi 43,35 % mieszkańców. Liczba osób na tzw. "starych zasadach" z roku na rok się zmniejsza.

1.2. Koszt utrzymania w DPS

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Powiatu Jarosławskiego corocznie ustalany jest Zarządzeniem Starosty Jarosławskiego, jego wysokość w 2019 roku prezentuje poniższa tabela.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca domów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie powiatu jarosławskiego w 2019r.

Lp	Nazwa i lokalizacja domu pomocy społecznej	Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w styczniu i lutym 2019r. ¹	Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca od marca do grudnia 2019r. ²
1.	Dom Pomocy Społecznej w Jarosławiu,	3 397,95 zł;	3 572,17 zł;
2.	Dom Pomocy Społecznej w Sośnicy,	3 416,38 zł;	3 684,15 zł;
3.	Dom Pomocy Społecznej w Moszczanach,	3 084,32 zł;	3 336,02 zł;
4.	Dom Pomocy Społecznej w Wysocku,	3 266,00 zł;	3 431,40 zł;

źródło: opracowanie własne na podstawie Zarządzenia nr 4/2018 Starosty Jarosławskiego z dnia 25 stycznia 2018 r. i Zarządzenia nr 2/2019 Starosty Jarosławskiego z dnia 28 stycznia 2019 r.

1.3. Ruch mieszkańców DPS

Powrót mieszkańców do środowiska rodzinnego, nowe przyjęcia oraz zgony mieszkańców powodują zmiany w ilości osób przebywających w domach pomocy społecznej. Zmiany w ilości mieszkańców w poszczególnych domach pomocy społecznej w omawianym okresie prezentuje poniższe zestawienie.

¹ Zarządzenie nr 4/2018 Starosty Jarosławskiego z dnia 25 stycznia 2018r. w sprawie ustalenia miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego oraz średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w Domu pod Lipami Placówce Opiekuńczo -Wychowawczej w Radymnie w 2018r. (Dz. U. Woj. Podk. z 2018r. poz. 419)

² Zarządzenie nr 2/2019 Starosty Jarosławskiego z dnia 28 stycznia 2019r. w sprawie ustalenia miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego oraz średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w Domu pod Lipami Placówce Opiekuńczo -Wychowawczej w Radymnie w 2019r. (Dz. U. Woj. Podk. z 2019r. poz. 806)

Ruch mieszkańców domów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie Powiatu Jarosławskiego w 2019r.

	DPS w Jarosławiu	DPS w Sośnicy	DPS w Wysocku	DPS w Moszczanach	razem
Przyjęcia mieszkańców do domów pomocy społecznej					
Liczba osób przyjętych do domów pomocy społecznej na tzw. „nowych zasadach”	3	10	23	2	38
Liczba osób przyjętych do domów pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach”	0	0	0	0	0
Odejścia mieszkańców z domów pomocy społecznej					
Liczba zmarłych mieszkańców	3	7	20	0	30
Liczba przeniesień do innych domów pomocy społecznej	0	1	3	1	5
Liczba osób, które zrezygnowały z pobytu w DPS	0	1	3	1	5

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie za I-XII 2019 MRPiPS-05

Jak wynika z powyższego zestawienia, w 2019 r. do domów pomocy społecznej przyjęto 38 osób, odeszło z nich w ciągu roku 40 osób, z czego 30 zmarło, 5 zrezygnowało z pobytu w dps, a 5 osób zostało przeniesionych do innych dps.

1.4. Charakterystyka domów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie Powiatu Jarosławskiego

1.4.1. Dochody DPS

Plany dochodów Domów Pomocy Społecznej na 2019 r. zostały zrealizowane na poziomie od 115,26 % w DPS w Wysocku do 99,81 % w DPS w Sośnicy.

Plany dochodów i wykonanie dochodów Domów Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego w 2019r.

Według budżetu	DPS w Jarosławiu	DPS w Sośnicy	DPS w Moszczanach	DPS w Wysocku
Plan dochodów [zł]	2 315 983,00	3 684 640,00	2 736 000,00	2 176 100,00
Wykonanie planu dochodów [zł]	2 331 881,32	3 677 559,32	2 749 854,88	2 508 085,90
Procentowo [%]	100,69	99,81	100,51	115,26

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z DPS.

Dochody DPS pochodziły głównie z:

- opłat wniesionych przez mieszkańców przyjętych na "starych zasadach";
- opłat wniesionych przez mieszkańców przyjętych na "nowych zasadach";
- opłat wniesionych przez gminę;
- dotacji z budżetu wojewody.

1.4.2. Wydatki DPS

Wydatki Domów Pomocy Społecznej w 2019r. przedstawiają się następująco:

Plany wydatków i wykonanie wydatków Domów Pomocy Społecznej w 2019r.

Według budżetu	DPS w Jarosławiu	DPS w Sośnicy	DPS w Moszczanach	DPS w Wysocku
Plan wydatków [zł]	4 156 635,00	4 787 891,00	5 483 837,00	3 450 791,00
Wykonanie planu wydatków [zł]	4 156 625,69	4 780 741,93	5 483 668,33	3 449 275,60
Procentowo [%]	99,99	99,85	99,99	99,96

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z DPS.

Wykonane wydatki nie przekroczyły planu. Zostały wykorzystane na realizację statutowych zadań Domów Pomocy Społecznej.

1.5. Potrzeby

1.5.1. DPS w Jarosławiu

- 1) wymiana 6 drzwi pokojowych, 1 zewnętrznych oraz podłóg na winylowe na oddziale B"
- szacowany koszt ok. 30.000,00 zł.

1.5.2. DPS w Sośnicy

- 1) wykonanie remontu elewacji ściany zachodniej budynku głównego - koszt ok 15.000,00 zł;
- 2) wymiana platformy pionowej windy - koszt ok. 250.000,00 zł;
- 3) wymiana części instalacji wody, która wskazuje obecnie wysoką awaryjność, skutkującą koniecznością wykonywania częstych napraw na poszczególnych odcinkach - szacowany koszt ok 15.00,00 zł.

1.5.3. DPS w Moszczanach

- 1) zakup samochodu do przewożenia osób niepełnosprawnych;
- 2) regulacja podwyższenia płac dla pracowników w związku z podwyżką minimalnego wynagrodzenia,

1.5.4. DPS w Wysocku

- 1) regulacje płac na kwotę 200 000,00 zł w związku ze zmianą płacy minimalnej.
- 2) prace przy kamiennych, wapiennych cokołach i bazach filarów przy północnym tarasie budynku pałacowego - na kwotę ok 130.000,00 zł;
- 3) prace konserwacyjne wg załącznika do aktu notarialnego;
- 4) remont instalacji zewnętrznej i kanalizacji wewnętrznej - na kwotę 196.663,00 zł zgodnie z kosztorysem inwestorskim z 2015r.;
- 5) wykonanie oczyszczalni ścieków - koszt zadania będzie uzależniony od podłączenia Domu do istniejącej kanalizacji w Gminie Laszki lub wybudowania własnej;
- 6) przebudowa kotłowni węglowej na gazową z wymaganą instalacją wewnętrzną oraz uwzględnienie solarnego ogrzewania wody.

1.6. XIX Przegląd Twórczości Artystycznej Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego odbył się 29 listopada 2019 r. w Sali Lustrzanej Centrum Kultury i Promocji w Jarosławiu. Jest to impreza cykliczna organizowana przez Powiatowe Centrum

Pomocy Rodzinie w Jarosławiu, podczas której mieszkańcy domów pomocy społecznej prezentują różne formy swojej twórczości artystycznej m.in. śpiew, taniec, montaż słowno – muzyczne, formy kabaretowe. W czasie trwania Przeglądu można było podziwiać rękodzieło mieszkańców domów pomocy społecznej. Piękne prace wykonane różnymi technikami, z przeróżnych materiałów o tematyce bożonarodzeniowej zadziwiały talentami i pomysłowością ich wykonawców. Wszyscy uczestnicy Przeglądu zostali nagrodzeni pamiątkowymi dyplomami oraz drobnymi upominkami.

2. PROJEKT "BEZPIECZNA PRZYSZŁOŚĆ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ - TESTOWANIE MODELU"

W 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu już 2 rok realizowało projekt "Bezpieczna przyszłość osób z niepełnosprawnością intelektualną - testowanie modelu" finansowanego z funduszy europejskich - Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), oś IV: Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1: Innowacje społeczne

Okres realizacji projektu przewidziany jest od 01.08.2018 r. do 28.02.2021 r.

Projekt realizowany jest w ramach umowy partnerskiej z:

- Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną z siedzibą w Warszawie;
- Stowarzyszeniem Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS z siedzibą w Warszawie;
- Stowarzyszeniem Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niewidomych i Słabowidzących Tęcza z siedzibą w Warszawie;- Uniwersytetem Warszawskim.

Założenia projektu przewidują przetestowanie "Modelu wsparcia środowiskowego osób z niepełnosprawnością intelektualną w społeczności lokalnej". Główne działania w ramach projektu polegają na zbudowaniu kompleksowego systemu wsparcia lokalnego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, poprzez tworzenie tzw. kręgów wsparcia.

W ramach projektu dla samorządu powiatowego przewidziane są działania w zakresie tworzenia lokalnej polityki społecznej, w tym przeznaczanie odpowiednich środków finansowych na programy wspierające oraz tworzenie dokumentów strategicznych związanych z osobami niepełnosprawnymi - działania tworzące warunki dla pełnego uczestnictwa rodzin i osób z niepełnosprawnością intelektualną w życiu społeczności lokalnej.

3. MIESZKANIE CHRONIONE 2019 r.

Mieszkanie chronione prowadzone jest przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Jarosławiu, które jako realizator zadania wyłonione zostało na podstawie konkursu ofert, przeprowadzonego według założeń ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Mieszkanie funkcjonuje w budynku Stowarzyszenia przy ul. Wilsona 6a w Jarosławiu. Przeznaczone jest dla dziewięciu osób z niepełnosprawnością, w szczególności intelektualną. Opiekę całodobową zapewniają asystenci osób niepełnosprawnych. Mieszkańcy korzystają ze specjalistycznej pomocy psychologów, terapeutów, pracownika socjalnego i innych.

W 2019r. czterech mieszkańców pracowało w Zakładzie Aktywności Zawodowej, czterech uczestniczyło w zajęciach Warsztatów Terapii Zajęciowej, a jedna osoba w Środowiskowym Domu Samopomocy.

Mieszkańcy korzystają ze stałej pomocy asystentów osób niepełnosprawnych, których działania są ukierunkowane na wypracowanie u uczestników dużej samodzielności i współodpowiedzialności za zasady korzystania ze wspólnej przestrzeni życiowej.

Kwota dotacji na 2019 r. wyniosła **224 400,00 zł** oraz środki własne Stowarzyszenia finansowe w wysokości 28 050,00 zł i wkładu osobowego o wartości 28 050,00 zł, które przeznaczone

zostały na wynagrodzenia asystentów osób niepełnosprawnych, opłaty mediów i zakup artykułów spożywczych.

Regulacja organizacji i zasady odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym nadal pozostają bez zmian. Wprowadzone zostały Uchwałą Nr IV/36/2011 Rady Powiatu Jarosławskiego z dnia 18 lutego 2011r. w sprawie ustalenia organizacji i szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności w mieszkaniach chronionych, której tekst jednolity został przyjęty Uchwałą Nr XLIV/401/2014 Rady Powiatu Jarosławskiego z dnia 12 lutego 2014 r. (Dz.U. Podkarpackiego z 17.02.2014r. poz. 668).

W 2019r. odpłatność mieszkańców za pobyt w mieszkaniu chronionym wyniosła 37 138,79 zł, co stanowi dochód powiatu. Wobec powyższego faktycznie wydatkowana kwota dotacji stanowiła wysokość 187 261,21 zł, (tj. 224 400,00 zł – 37 138,79 zł).

Na 2020 r. zaplanowana kwota dotacji wynosi 237 600,00 zł

4. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) działa przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jarosławiu. Mieści się przy ul. 3-go Maja 39 Jarosław.

Stanowi wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę, stwarzającą osobom z niepełnosprawnościami niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej, w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Rehabilitacja w WTZ odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej;
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Uczestnikami Warsztatu są osoby powyżej 18 roku życia, posiadające aktualne orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym ze wskazaniem do terapii zajęciowej, ze schorzeniem wiodącym, jakim jest upośledzenie umysłowe a także współtowarzyszącymi zaburzeniami tj. choroby psychiczne, zaburzenia mowy, choroby narządu wzroku, choroby kardiologiczne, upośledzenie narządu ruchu, epilepsja, choroby neurologiczne i inne.

Działania prowadzone były w różnych formach, w zależności od poziomu umiejętności zawodowych uczestnika i potencjalnych umiejętności jego rozwoju zawodowego.

Uczestnikami Warsztatu w 2019r. było 50 osób pochodzących z terenu powiatu:

- jarosławskiego - 43 osoby;
- przeworskiego - 6 osób;
- przemyskiego - 1 osoba.

Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2019r.		
Dofinansowanie ze środków PFRON	Dofinansowanie ze środków powiatu	Ogólna kwota przeznaczona na dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej
922 800,00 zł	102 534,00 zł	1 025 334,00 zł

W 2019 r. roku 8 uczestników opuściło Warsztaty, w tym:

- 3 osoby podjęły zatrudnienie na otwartym rynku pracy;
- 2 osoby podjęły zatrudnienie w Zakładzie Aktywności Zawodowej;
- 2 osoby podjęły zatrudnienie w przedsiębiorstwach PSONI;
- 1 osoba została skierowana do Środowiskowego Domu Samopomocy.

Powiat Przeworski oraz Powiat Przemyśki pokrywa koszty uczestnictwa swoich mieszkańców, w kwocie nieobjętej dofinansowaniem środków PFRON, na mocy zawartych porozumień.

4.1. Program „Zajęcia klubowe WTZ”

Od 2018 r. w WTZ realizowany jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych program **„Zajęcia klubowe w WTZ”**. W 2019 r. pozyskano na ten cel kwotę 132 840,00 zł, z czego 129 600,00 zł na realizację zajęć w ramach programu i 3 240,00 zł na obsługę programu dla PCPR. Zajęcia klubowe przeznaczone są dla absolwentów WTZ. W 2019 r. brało w nich udział 27 osób. Zrealizowano z niniejszych środków m.in. :

- warsztaty taneczne;
- warsztaty psychologiczno-doradcze;
- zajęcia sekcji sportowej;
- zajęcia sekcji kulinarnej.

5. DOFINANSOWANIA PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - PFRON

Zgodnie z ustawą z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1172 z późn.zm.) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje część zadań należących do samorządu powiatowego w kwestii działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności m.in. poprzez udzielanie z środków PFRON dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów oraz zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Corocznie Rada Powiatu uchwałą określa wysokość środków PFRON przeznaczonych na poszczególne zadania, w roku 2019 dokonano tego Uchwałą Nr V/50/2019 z dnia 18.03.2019 r. podział środków przedstawiał się następująco :

- na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych dzieci oraz ich opiekunów	– 79.000,00 zł
- na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych osób dorosłych oraz ich opiekunów	– 80,682,00 zł
- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	– 518.000,00 zł

W 2019 r. wykorzystanie powyższych środków przedstawiało się następująco :

5.1 Turnusy rehabilitacyjne

- Wypłacono dofinansowanie dla 59 dzieci z opiekunami na kwotę 72 116,00zł.
- Wszystkie złożone wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie

Przyznano również dofinansowanie dla 60 osób dorosłych z opiekunami na kwotę 76 911,00 zł. Pozytywnie zostało rozpatrzonych ponad 50 % złożonych wniosków.

5.2 Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

- Wypłacono dofinansowanie dla 494 osób na kwotę 617 997,00 zł, z tego dla:
- dzieci i młodzieży – otrzymało 23 osoby na kwotę 57 704,00 zł
- osób dorosłych – otrzymało 471 osób na kwotę 560 293,00 zł
- Środki wydatkowano w 100 %.

5.3 Sprzęt rehabilitacyjny

Zawarto 3 umowy z osobami niepełnosprawnymi na kwotę 1 164,00 zł oraz 1 umowę na sprzęt dla dziecka w kwocie 1 900,00 zł.

6. PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ (PIK)

Punkt Interwencji Kryzysowej udziela pomocy psychologicznej, prawnej oraz z zakresu pracy socjalnej – osobom i rodzinom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej. Głównym, lecz nie jedynym zadaniem PIK jest nawiązanie kontaktu pomocowego z osobą, rodziną dotkniętą kryzysem i opracowanie strategii wyjścia z tej niekomfortowej sytuacji.

Specjaliści zatrudnieni w PIK pracują z osobami, w życiu których wydarzyło się coś, co zaburzyło dotychczasowy ład i porządek, które doświadczyły przemocy fizycznej lub psychicznej.

Pomoc udzielana przez Punkt Interwencji Kryzysowej obejmuje:

- a. konsultacje i wsparcie psychologiczne,
- b. doraźną pomoc w nagłych sytuacjach kryzysowych: porady, konsultacje, wsparcie psychologiczne dla osób poszkodowanych i członków ich rodzin;
- c. pracę socjalną i poradnictwo,
- d. porady prawne w podstawowym zakresie,
- e. pomoc w zakresie redagowania pism urzędowych,
- f. uzyskanie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach,
- g. pokierowanie do odpowiednich instytucji i organów,

Punkt Interwencji Kryzysowej dodatkowo prowadził działalność w godzinach popołudniowych, dwa razy w tygodniu, udzielana pomoc jest bezpłatna.

Istotą działalności PIK jest próba integracji działań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej i interwencji kryzysowej.

Działalność PIK oparta jest w głównej mierze na ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn.zm) oraz ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218);

6.1 Poradnictwo specjalistyczne

W ramach PIK świadczone jest specjalistyczne poradnictwo prawne, psychologiczne, socjalne, terapeuty rodzin oraz specjaliści ds. przemocy w rodzinie.

Radca prawny w 2019r. udzielił 130 porad dotyczących w szczególności:

- zaległości podatkowych,
- postępowań spadkowych oraz podziału majątku,
- wniosków o rozwód, separację, ustalenie wys. alimentów, kontaktów z dziećmi
- zabezpieczeń powództwa, apelacji od wyroku
- eksmisji z lokalu mieszkalnego
- unieważnienia testamentu sporządzonego w trakcie choroby psychicznej
- dziedziczenia długów spadkobiercy
- dochodzenia odszkodowań po wypadku
- uzyskania decyzji administracyjnej dotyczącej sprowadzenia zwłok zza granicy
- postępowania sądowego dot. przymusowego leczenia (choroba alkoholowa)

Psycholog udzielił 138 godzin poradnictwa, dotyczących w szczególności:

- problemów z dorastającymi dziećmi
- rozwiązywania sytuacji konfliktowych w rodzinie
- osób w kryzysie po śmierci bliskich

- nieporozumień wychowawczych
- nastolatków z objawami stresu i lęku

Terapeuta rodzin udzielił 195 godzin terapii rodzinnej, która dotyczyła między innymi:

- zaburzeń relacji wewnątrzrodzinnych
- kryzysów w rodzinie
- obciążeń rodziny chorobą psychiczną, alkoholową, nowotworową, niepełnosprawnością
- wspomagań wychowawczych, kompetencji i ról rodzicielskich wobec dzieci (zmiany postaw i zachowań)
- konfliktów wielopokoleniowych
- sytuacji kryzysowych w rodzinach na skutek śmierci członka rodziny
- problemów adolescencyjnych
- mediacji w zakresie porozumiewania się rodziców co do opieki nad dziećmi (rodzice po rozwodzie)

6.2 Udzielenie schronienia

W ramach PIK udziela się schronienia osobom lub rodzinom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej. Schronienia udziela się do 3 miesięcy, w zależności od sytuacji. Umieszczenie odbywa się na podstawie decyzji administracyjnej, ustalającej okres pobytu. Decyzja ustala odpłatność za pobyt w mieszkaniu lub też zwalnia z niej – zgodnie z treścią Uchwały Nr XVIII/212/04 Rady Powiatu Jarosławskiego z dnia 28 września 2004r.

Powierzchnia mieszkania wynosi ponad 102 m², składa się ono z 3 pokoi, kuchni, 2 x WC, łazienki, korytarza. W skład mieszkania wchodzi również pokój, w którym odbywa się terapia rodzin, spotkania grupy wsparcia i porady psychologa.

W 2019 r. schronienie w mieszkaniu znalazły 4 rodziny (w tym 5 dzieci, łącznie 9 osób). Trzy rodziny pochodziły z terenu miasta Jarosławia, a jedna z terenu powiatu.

6.3 Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób uwięzionych w przemoc domową „Zacznij wszystko od nowa ...”

Zgodnie z art.6 ust.4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 r. poz. 1390) – środki na realizację i obsługę zadań zapewnia budżet państwa. W 2019 r. odbyły się dwie edycje programu, w których uczestniczyło 20 osób (mężczyzn). Program ukończyło i zaświadczenia otrzymało 10 osób.

Spotkania w ramach programu odbywały się popołudniami po godz. 15.00 w sali Starostwa Powiatowego: w środy i piątki. Program prowadził specjalista ds. przemocy w rodzinie.

Do programu kwalifikowani byli pełnoletni mężczyźni – sprawcy przemocy wobec swoich żon lub partnerek (w tym również z podejrzeniem stosowania przemocy). Mężczyźni skierowani do udziału w programie muszą być zdrowi psychicznie oraz zachowywać abstynencję od alkoholu i innych środków odurzających.

6.4 Program Psychologiczno-Terapeutyczny „Nowy Horyzont”

W 2019 r. prowadzony był również Program Psychologiczno-Terapeutyczny „Nowy Horyzont”, skierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, zmierzający do zmiany wzorców zachowań u tych osób. Do programu przystąpiło 10 osób, natomiast program ukończyło 6 osób. Skuteczność programu psychologiczno-terapeutycznego definiowana jest przez realizatorów jako działania wyposażające uczestników w wiedzę oraz konkretne

umiejętności, które mogą wdrożyć zaraz po zakończonych zajęciach. Służył temu opracowany zestaw ćwiczeń i treningów. Zdaniem prowadzących uczestnicy programu po zajęciach wyrażali zadowolenie ze zdobytych umiejętności i szybko dostrzegali pozytywne efekty i korzyści z udziału.

7. MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE (MOW)

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej osoby pełnoletnie opuszczające młodzieżowe ośrodki wychowawcze, które przebywały tam na mocy postanowienia sądu, zostają objęte pomocą mającą na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną. Osoby te mogą ubiegać się o pomoc :

- pieniądze na usamodzielnienie,
- pieniądze na kontynuowanie nauki,
- na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Szczegółowe zasady i kryteria jakie muszą być spełnione przy przyznawaniu w/w pomocy dla wychowanków MOW określa rozporządzenie Ministra Pacy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r. poz. 954).

Pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki przysługuje osobie, która przebywała w młodzieżowym ośrodku wychowawczym co najmniej rok.

W 2019 r. pomoc na kontynuowanie nauki otrzymało 5 wychowanków w łącznej wysokości 29 157,75 zł.

Pomoc na zagospodarowanie nie może być wyższa niż 5 289,00 zł i przeznaczona może zostać na materiały niezbędne do przeprowadzenia remontu i wyposażenia mieszkania, niezbędne urządzenia domowe, pomoce naukowe, sprzęt rehabilitacyjny, sprzęt, który może służyć do podjęcia zatrudnienia.

W roku sprawozdawczym 1 wychowanek wnioskował o taką pomoc i po przeanalizowaniu jego potrzeb pomoc ta została przyznana w wysokości 2 499.89 zł.

8. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W przypadku braku możliwości umieszczenia dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej zostają one kierowane do instytucjonalnych form pieczy.

Całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze zaspokajają potrzeby bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne i religijne dzieci i młodzieży, a także zapewniają przysługujące świadczenia zdrowotne i dostęp do kształcenia.

Na terenie Powiatu Jarosławskiego w 2019 r. znajdowała się jedna placówka opiekuńczo – wychowawcza - Dom pod Lipami Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Radymnie, przy ul. Mickiewicza 30.

Wszystkie zadania placówka realizuje we współpracy z rodzicami (opiekunami prawnymi) dziecka, sądami, ośrodkami pomocy społecznej, szkołami, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, poradniami specjalistycznymi, ośrodkiem adopcyjnym, placówkami służby zdrowia i innymi instytucjami i organizacjami, w tym charytatywnymi.

Podstawy prawne działania placówek opiekuńczo – wychowawczych określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 z późn.zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. nr 292 poz.1720).

8.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze (POW)

Dom pod Lipami Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Radymnie przeznaczony był dla 30 wychowanków – liczba miejsc statutowych. W ciągu 2019 roku liczba wychowanków w poszczególnych miesiącach zmieniała się i przeciętnie wynosiła 28, z czego 3 wychowanków

przebywało w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapeutycznym, 1 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, 1 w Szpitalu Mazowieckim w Garwolinie na oddziale terapii całościowych zaburzeń rozwojowych.

Miesięczny koszt utrzymania w placówce opiekuńczo – wychowawczej znajdującej się na terenie powiatu jarosławskiego corocznie ustalany jest Zarządzeniem Starosty Jarosławskiego, jego wysokość w 2019 roku prezentuje poniższa tabela.

Miesięczny koszt utrzymania w Domu pod Lipami Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Radymnie w roku 2019

Lp	Nazwa i lokalizacja placówki opiekuńczo - wychowawczej	Miesięczny koszt utrzymania w styczniu i lutym 2019r. ³	Miesięczny koszt utrzymania od marca do grudnia 2019r. ⁴
1.	Dom pod Lipami Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Radymnie	4 941,90 zł;	5 658,13 zł;

źródło: opracowanie własne na podstawie Zarządzenia nr 4/2018 Starosty Jarosławskiego z dnia 25 stycznia 2018 r. i Zarządzenia nr 2/2019 Starosty Jarosławskiego z dnia 28 stycznia 2019 r.

W 2019 r. do Domu pod Lipami Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Radymnie przyjęto 2 dzieci, natomiast 1 dziecko umieszczono w Domu dla Dzieci w Rakszawie na terenie powiatu przeworskiego.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. na terenie innych powiatów w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 4 małoletnich (Dom Dziecka Nowa Grobla, Dom dla Dzieci w Rakszawie, Dom Dziecka „Słoneczny Dom” w Tarnowie).

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W 2019 r. w Domu pod Lipami przebywało 8 dzieci z terenu innych powiatów. Dochód powiatu jarosławskiego w związku ze zwrotem średnich miesięcznych wydatków przez te powiaty wyniósł łącznie 422 962,65 zł.

Analogicznie Powiat Jarosławski zobowiązany jest do zwrotu średnich miesięcznych wydatków poniesionych na utrzymanie dzieci pochodzących z naszego powiatu a umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów. Wydatek powiatu w 2019 r. z tego tytułu wyniósł łącznie 234 576,29 zł, zwrot wydatków dotyczył 5 dzieci umieszczonych w placówkach na terenie innych powiatów.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gminy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponoszą wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej, w wysokości :

- 10 % - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % - w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

³ Zarządzenie nr 4/2018 Starosty Jarosławskiego z dnia 25 stycznia 2018r. w sprawie ustalenia miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego oraz średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w Domu pod Lipami Placówce Opiekuńczo -Wychowawczej w Radymnie w 2018r. (Dz. U. Woj. Podk. z 2018r. poz. 419)

⁴ Zarządzenie nr 2/2019 Starosty Jarosławskiego z dnia 28 stycznia 2019r. w sprawie ustalenia miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego oraz średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w Domu pod Lipami Placówce Opiekuńczo -Wychowawczej w Radymnie w 2019r. (Dz. U. Woj. Podk. z 2019r. poz. 806)

Do gmin tych w 2019 r. należały: Gmina Jarosław, Miasto Jarosław, Gmina Radymno, Gmina Laszki, Gmina Pruchnik, Gmina Wiązownica, Gmina Rokietnica
Dochód powiatu z tytułu w/w zwrotu wydatków w 2019 r. wyniósł 442 411,86 zł.

8.2 Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna (RPOT)

Od września 2017r. na terenie naszego powiatu funkcjonuje Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna przeznaczona dla dzieci wymagających szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji oraz nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Celem działalności tej placówki jest m. in. zapewnienie tym dzieciom: całodobowej specjalistycznej opieki i wychowania, rehabilitacji, działań terapeutycznych, świadczeń zdrowotnych oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb, kształcenia i wychowania.

Uchwałą nr 234/4710/16 z dnia 8 listopada 2016 r. Zarząd Województwa podkarpackiego w Rzeszowie zlecił prowadzenie RPOT Zgromadzeniu Sióstr Służebniczek NMP NP. Prowincja Przemyska z siedzibą w Jarosławiu przy ul. Ks. M. Lisińskiego 7.

Placówka posiada 20 miejsc statutowych. W 2019 r. w w/w placówce przebywało 19 dzieci, w tym dwoje z terenu Powiatu Jarosławskiego.

Miesięczny koszt utrzymania w regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej corocznie ustalany jest Zarządzeniem Marszałka Województwa Podkarpackiego, jego wysokość w 2019 roku prezentuje poniższa tabela.

Miesięczny koszt utrzymania w Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej w Jarosławiu w roku 2019

Lp	Nazwa i lokalizacja placówki opiekuńczo - wychowawczej	Miesięczny koszt utrzymania od stycznia do marca 2019r. ⁵	Miesięczny koszt utrzymania od kwietnia do grudnia 2019r. ⁶
1.	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Jarosławiu	5 386,40 zł;	5 643,32 zł;

źródło: opracowanie własne na podstawie Zarządzenia nr 32/2018 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 19 marca 2018 r. i Zarządzenia nr 26/2019 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 28 marca 2019 r.

W związku z pobytem w Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej w Jarosławiu dwójki dzieci pochodzących z terenu naszego powiatu, w roku 2019 Powiat Jarosławski poniósł wydatek w łącznej kwocie 121 975,03 zł.

8.3 Usamodzielnienie wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych

Wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze, jeśli przebywali w nich co najmniej rok, przysługuje pomoc na :

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

W roku 2019 placówki opiekuńczo – wychowawcze opuściło 8 wychowanków.

Ogółem osób otrzymujących pomoc na kontynuowanie nauki w roku sprawozdawczym było 9. Na dzień 31 grudnia 2019 r. nadal kontynuowało naukę i otrzymywało pomoc 5 osób.

⁵ Zarządzenie nr 32/2018 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 19 marca 2018r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w 2018 r. w Regionalnych Placówkach Opiekuńczo – Terapeutycznych w Województwie Podkarpackim (Dz. U. Woj. Podk. z 2018r. poz. 1389)

⁶ Zarządzenie nr 26/2019 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w 2019 r. w Regionalnych Placówkach Opiekuńczo – Terapeutycznych w Województwie Podkarpackim (Dz. U. Woj. Podk. z 2019r. poz. 1948)

Łącznie na pomoc na kontynuowanie nauki dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych wydatkowano kwotę 29 555,00 zł.

Wychowankowie, którzy kończą naukę oraz proces usamodzielnienia i rozpoczynają w pełni samodzielne życie otrzymują pomoc na usamodzielnienie w wysokości nie niższej niż :

- 6 939,00 zł – jeżeli przebywali w placówce ponad 3 lata,
- 3 470,00 zł – jeżeli przebywali w placówce od 2 do 3 lat,
- 1 735,00 zł – jeżeli przebywali w placówce poniżej 2 lat.

Decyzję o pełnym usamodzielnieniu w 2019 r. podjęły 2 osoby i otrzymały pomoc na usamodzielnienie w łącznej wysokości 8 674,00 zł.

Pełnoletnim wychowankom przyznawana jest również pomoc na zagospodarowanie, która nie może być niższa niż 1577,00 zł. Pomoc ta najczęściej przeznaczana jest na remont mieszkania oraz wyposażenie go w niezbędny sprzęt AGD i RTV, czy też umeblowanie. W omawianym roku sprawozdawczym jeden wychowanek wnioskował o taką pomoc i otrzymał ją w wysokości 3 594,00 zł.

W dalszym ciągu problemem usamodzielnianych wychowanków placówek jest otrzymanie samodzielnego mieszkania, niestety pomimo starań nie udaje się PCPR rozwiązać tego problemu.

9. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczka zastępcza zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny, a gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka,
- 2) przygotowanie dziecka do: godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z rodziną i rówieśnikami, oraz zdobywania umiejętności społecznych,
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

Wyjątek stanowi przyjęcie dziecka do rodziny zastępczej zawodowej, pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, gdzie może to nastąpić poprzez doprowadzenie przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

Objęcie dziecka rodzinną formą pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, za zgodą rodziny zastępczej może przebywać w dotychczasowej rodzinie, jeżeli kontynuuje naukę, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

Rodzinę zastępczą tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko.

Funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej pełnią najbliżsi krewni dziecka tj. dziadkowie lub pełnoletnie rodzeństwo.

Rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący dziadkami lub rodzeństwem dziecka. Rodzinie zastępczej zawodowej przysługuje wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy (otrzymuje je jedna osoba).

Zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przyjmuje dzieci pod opiekę w sytuacjach nagłych. Trafiają tu głównie dzieci poniżej 10 roku życia. W pogotowiu rodzinnym dziecko przebywa do czasu unormowania się jego sytuacji, nie dłużej

niż 4 miesiące. W szczególnych przypadkach okres pobytu dziecka zostaje przedłużony do 8 miesięcy lub do czasu zakończenia postępowania sądowego.

9.1 Świadczenia dla rodzin zastępczych

Rodzaje świadczeń dla rodzin zastępczych oraz najniższe wysokości świadczeń obligatoryjnych reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 z późn.zm.). Ustawa określa również wachlarz świadczeń fakultatywnych o przyznaniu których mogą starać się rodziny zastępcze, jednak w tym przypadku nie określa ich minimalnych wysokości. Dlatego też rokrocznie uchwałą Zarządu Powiatu Jarosławskiego doprecyzowywane są zasady przyznawania tych świadczeń oraz określone ich wysokości. W roku 2019 powyższe zostało dokonane Uchwałą Nr 32/2019 Zarządu Powiatu Jarosławskiego z dnia 31.01.2019 r. w sprawie zatwierdzenia potrzeb Powiatu Jarosławskiego w zakresie pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze otrzymują świadczenia obligatoryjne tj. comiesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej w następującej wysokości:

- spokrewnione - 694,00 zł;
- niezawodowe - 1 052,00 zł;
- zawodowe - 1 052,00 zł.

oraz świadczenia fakultatywne:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki;

Ponad to zawodowe rodziny zastępcze mogą ubiegać się o przyznanie następujących świadczeń fakultatywnych :

- środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego;
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego;
- zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W 2019 r. na comiesięczne świadczenia obligatoryjne na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych wydatkowano kwotę **1 263 695,72 zł.**

Kwoty przyznane rodzinom zastępczym na świadczenia fakultatywne w 2019 r.:

Świadczenia fakultatywne	Liczba rodzin/dzieci	Kwota [zł]
dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	25 dzieci	11 790,90 zł
jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	5 rodzin, 7 dzieci,	13 529,30 zł,
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	2 rodziny, 7 dzieci	7 500,00 zł.

środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego (dotyczy tylko rodzin zastępczych zawodowych)	4 rodziny	22 174,97 zł
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (dotyczy tylko rodzin zastępczych zawodowych)	1 rodzina	5 000,00 zł
razem		59 995,17 zł

źródło: opracowanie własne

Ogółem wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych zamieszkujących na terenie powiatu jarosławskiego w 2019 r. wyniosły **1 323 690,89 zł**.

9.2 Rodziny zastępcze zawodowe

Rodziny zastępcze zawodowe, oprócz pomocy na utrzymanie dzieci, otrzymują również comiesięczne wynagrodzenie za wykonywaną pracę. Zgodnie z zapisami w/w ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jeden z rodziców zastępczych zawodowych nie pracuje zawodowo. Wysokość minimalnego wynagrodzenia dla tych rodziców również określa w/w ustawa.

W rodzinach zastępczych zawodowych przebywało łącznie 18 dzieci (do lipca było ich 19), w tym 6 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów (4 z powiatu radomszczańskiego, 1 z powiatu kolbuszowskiego i 1 z Miasta Sosnowiec). Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych w 2019 r. wyniosły łącznie 186 399,48 zł.

Rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe w których przebywa co najmniej trójka dzieci mogą wnioskować o zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W 2019r. przydzielono powyższe 2 rodzinom na kwotę 27 524,10 zł a także w 1 rodzinie zastępczej niezawodowej na kwotę 12 507,46zł.

Świadczenia i wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych oraz osób do pomocy są refundowane przez dany powiat, z którego pochodzi dziecko.

9.3 Usamodzielnienie wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej

Wychowankom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą przysługuje pomoc na :

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

W 2019 roku 20 pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze, nadal kontynuowało naukę i otrzymywało z tego tytułu świadczenie. Ogółem na to zadanie wydatkowano kwotę 93 050,00 zł.

Wychowankom pieczy zastępczej, którzy zakończyli naukę przysługuje pomoc na usamodzielnienie, jej wysokość zależy od rodzaju rodziny zastępczej w jakiej przebywali oraz od długości w niej przebywania.

W przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną wynosi ona nie mniej niż 3 470,00 zł, jednak otrzymać ją mogą tylko osoby przebywające w rodzinie zastępczej ponad 3 lata.

W przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą zawodową lub niezawodową, pomoc ta nie może wynosić mniej niż :

- 6 939,00 zł – jeżeli przebywała w rodzinie zastępczej ponad 3 lata,
- 3 470,00 zł – jeżeli przebywała w rodzinie zastępczej od 2 do 3 lat,

- 1 735,00 zł – jeżeli przebywała w rodzinie zastępczej poniżej 2 lat.

W omawianym roku pomoc na usamodzielnienie wypłacono 6 wychowankom w łącznej kwocie 32 698,00 zł.

Pełnoletni wychowankowie mogą również wnioskować o pomoc na zagospodarowanie, która nie może być niższa niż 1 577,00 zł. Pomoc ta przyznawana jest po zweryfikowaniu zasadności zgłaszanych potrzeb. Najczęściej przeznaczana jest na remont mieszkania, zakup niezbędnego wyposażenia tj. umeblowanie, niezbędny sprzęt AGD i RTV. W 2019 r. jednemu wychowankowi została przyznana taka pomoc w wysokości 2 600,00 zł.

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodziny zastępczej mają trudności z otrzymaniem samodzielnych mieszkań i w związku z tym bardzo często pozostają u dotychczasowych opiekunów.

9.4 Finansowanie dzieci pochodzących z innych powiatów w rodzinach zastępczych

Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej.

Na terenie naszego powiatu przebywało 19 dzieci pochodzących z innych powiatów, na mocy zawartych porozumień powiaty te finansowały ich pobyt w rodzinach zastępczych.

Wykaz powiatów i liczba dzieci pochodzących z terenu innych powiatów umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Jarosławskiego.

Lp.	Nazwa powiatu / miasta	Liczba dzieci	Otrzymana kwota w 2019 r.[zł]
1	Przemyski	5	57 060,00
2	Miasto Przemyśl	2	21 195,00
3	Kolbuszowski	1	22 613,45
4	Miasto Tychy	1	12 624,00
5	Lubaczowski	1	15 156,00
6	Radomszczański	4	111 030,35
7	Legionowski	1	12 624,00
8	Przeworski	1	12 759,74
9	Miasto Sosnowiec	1	27 375,04
10	Ostrowiecki	1	12 624,00
11	Wałbrzyski	1	15 842,83
	OGÓŁEM	19	320 904,41

źródło: opracowanie własne

Powyższe powiaty i miasta w 2019r. zwróciły środki na utrzymanie swoich dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę **320 904,41 zł** stanowiącą dochód powiatu.

9.5 Dzieci z Powiatu Jarosławskiego umieszczone w innych powiatach

Analogicznie Powiat Jarosławski zobowiązany jest do zwrotu innym powiatom wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie dzieci pochodzących ze swojego terenu. Takich dzieci w roku sprawozdawczym było 20, poniższa tabela przedstawia wysokość poniesionych w 2019 r. wydatków oraz określa powiaty, w jakich dzieci te przebywają.

Finansowanie utrzymania w rodzinach zastępczych dzieci pochodzących z terenu Powiatu Jarosławskiego

Lp.	powiaty /miasta	Liczba dzieci pochodzących z Powiatu Jarosławskiego wg stanu na 31.12.2019 r.	Wydatkowana kwota w 2019r. [zł]
1.	krośnieński	3	95 506,27
2.	przeworski	5	52 877,90
3.	piaseczyński	2	26 448,00
4.	lubaczowski	1	12 624,00
5.	rzeszowski	1	13 224,00
6.	łańcucki	1	12 624,00
7.	przemyski	2	16 656,00
8.	legionowski	1	6 258,19
9.	Krosno	3	43 268,09
10.	Przemyśl	1	10 860,00
razem		20	290 346,45

źródło: opracowanie własne

W roku 2019 Powiat Jarosławski zwrócił powiatom i miastom wydatki na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na ich terenie w wysokości **290 346,45 zł**, stanowiącej wydatek powiatu.

9.6 Finansowanie przez gminy pobytu dzieci w rodzinach zastępczych

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gminy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponoszą wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinach zastępczych, w wysokości :

- 10 % - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % - w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Poniższe zestawienie obrazuje wysokość wpłat dokonanych w 2019 r. przez gminy z tytułu partycypowania w kosztach utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu umieszczonych w rodzinach zastępczych.

L.p.	Miasto / Gmina	Kwota (w zł)
1.	Miasto Jarosław	201 039,37
2.	Miasto Radymno	33 492,59
3.	Gmina Chłopice	30 024,38
4.	Gmina Jarosław	30 442,55
5.	Gmina Pawłosiów	6 706,85
6.	Gmina Pruchnik	46 403,37
7.	Gmina Radymno	45 249,40
8.	Gmina Wiązownica	10 697,61
9	Gmina Roźwienica	28 848,51
razem		432 904,63

Dochód dla powiatu z w/w gmin w 2019r. wyniósł **432 904,63 zł.**

9.7 Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Dzięki dotacji pochodzącej z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej udało się pozyskać w 2019 r. kwotę 67 238,00 zł na pokrycie kosztów realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

9.8 Rządowy program Rodzina 500 Plus

W ramach realizacji zapisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2407), rodzinom zastępczym przyznano dodatki wychowawcze na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia.

Zestawienie wypłat dodatku wychowawczego w 2019r.

Lp.	Typ rodziny	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1	Rodziny spokrewnione	839	349 926,00
2	Rodziny niezawodowe	406	151 060,40
3	Rodziny zawodowe	211	105 323,00
	OGÓŁEM	1456	606 309,40

źródło: opracowanie własne

W ramach wypłaty dodatków wychowawczych (500+) dla rodzin zastępczych z Powiatu Jarosławskiego, finansowanych przez budżet państwa, wydatkowano w 2019 r. kwotę **606 309,40 zł.**

9.9. Rządowy program „Dobry start”

W 2019 r. zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. (Dz. U. z 2018r. poz. 1061) w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start", w okresie od sierpnia do listopada 2019r. wypłacono zgodnie z zestawieniem:

Lp.	Status dziecka/osoby którym wypłacono świadczenie	Liczba dzieci/osób którym wypłacono świadczenie	Kwota (zł)
1.	W rodzinie zastępczej spokrewnionej	46	13.800,00
2.	W rodzinie zastępczej niezawodowej	25	7.500,00
3.	W rodzinie zastępczej zawodowej	13	3.900,00
4.	placówce opiekuńczo-wychowawczej	27	8.100,00
5.	regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej	11	3.300,00
6.	osoby usamodzielniane	3	900,00
razem		125	37.500,00 zł

W podziale na rodzaj szkoły, liczbę oraz kwotę wypłaconych świadczeń przedstawiały się następująco :

Rodzaj szkoły	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota (zł)
podstawowa	56	16.800,00
dotychczasowe gimnazjum lub ponadgimnazjalna albo w klasie dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej prowadzonej w szkole ponadpodstawowej	50	15.000,00
młodzieżowy ośrodek socjoterapii	1	300,00
specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy	12	3.600,00
pomaturalna	6	1.800,00
razem	125	37.500,00

Na koszty obsługi uzyskano kwotę: 1.250,00 zł z czego wykorzystano 1.245,00 zł.

9.10 Alimentacja

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany jest do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej tj. powiatu pochodzenia dziecka, obowiązany jest dochodzić świadczeń alimentacyjnych. Pracownicy PCPR w Jarosławiu motywują rodziców zastępczych, aby to oni wytaczali powództwa o alimenty dla dzieci u nich przebywających i służą im pomocą przy sporządzaniu pozwów. Dla dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej dochodzić świadczeń alimentacyjnych powinien dyrektor placówki. W przypadku, gdy upłynie rok pobytu dziecka w pieczy zastępczej a powództwo nie zostanie wniesione ani przez rodziców zastępczych, ani przez dyrektora placówki, wówczas zobowiązany jest do tego dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie.

W 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu wytoczyło łącznie 16 powództw o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych od rodziców biologicznych na rzecz 22 dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym:

- 6 na rzecz dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 10 na rzecz dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Jarosławskiego.

Z informacji uzyskanych od rodzin zastępczych wynika, że w większości sytuacji alimenty są uiszczane, w pozostałych przypadkach przeprowadzana zostaje egzekucja komornicza.

W ubiegłym roku PCPR skierował do komornika 10 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej.

Na wniosek PCPR w 2019r. rodzice biologiczni zadeklarowali dobrowolne uiszczanie świadczeń alimentacyjnych w formie pieniężnej lub rzeczowej na rzecz 3 dzieci.

10. SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2019 r.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu, wykonująca zadania systemu pieczy zastępczej – art. 2 ust. 3 i art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn.zm.). Na terenie Powiatu Jarosławskiego na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Starosta Jarosławski wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu.

Charakterystyka rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci oraz pełnoletnich wychowanków :

W okresie od 1.01.2019 r. do 31.12.2019 r. w Powiecie Jarosławskim objęto opieką 87 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 143 dzieci.

Na dzień 31 grudnia 2019 r.: pozostało 83 rodziny zastępcze, w których przebywało 133 dzieci, w tym:

- 5 rodzin zastępczych zawodowych (18 dzieci),
- 24 rodzin zastępczych niezawodowych (36 dzieci) oraz
- 54 rodzin zastępczych spokrewnionych (79 dzieci),

Zgodnie z danymi na dzień 31 grudnia 2019 r. w 62 rodzinach zastępczych wychowywało się łącznie 108 dzieci, w tym 101, które jeszcze nie osiągnęły pełnoletności. Natomiast w 21 rodzinach zastępczych przebywali już tylko wychowankowie pełnoletni.

W 2019 r. przez Sąd Rejonowy w Jarosławiu zostało zawiązanych 7 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono łącznie 11 dzieci.

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych, którzy opuścili rodzinę zastępczą ale nadal kontynuują naukę, zgodnie z art. 140 w/w ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, otrzymują comiesięczne świadczenie finansowe. W 2019 roku 5 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej opuściło rodziny zastępcze i usamodzielniało się, z tego jedna osoba nadal się uczy i pobiera świadczenie pieniężne na kontynuowanie nauki,

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy :

1) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnych form pieczy zastępczej;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie od wielu lat prowadzi systematyczny nabór kandydatów na rodziny zastępcze.

W 2019 r. promocja idei rodzicielstwa zastępczego prowadzona była w oparciu o :

- rozpowszechnianie ulotek promujących rodzicielstwo zastępcze.
- umieszczenie plakatów w autobusach PKS oraz busach kursujących na terenie Powiatu Jarosławskiego,
- umieszczenie informacji o poszukiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych na stronie internetowej Starostwa Powiatowego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- emisję reklamy dźwiękowej nadawanej w dwóch punktach miasta Jarosławia tj. koło hali targowej oraz koło centrum handlowego przy ul. Pruchnickiej w Jarosławiu.
- artykuły w prasie lokalnej informujące oraz promujące rodzicielstwo zastępcze

2) Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych, zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy;

Osoby, które wyrażają gotowość do pełnienia funkcji zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, przechodzą stosowną kwalifikację. Dostarczają wymagane dokumenty, zaświadczenia o stanie zdrowia oraz uczestniczą w badaniach pedagogicznych i psychologicznych na podstawie których psycholog wydaje opinię o motywacji i predyspozycji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Po analizie zebranej dokumentacji zostają skierowane na szkolenie. Ponadto pracownik PCPR przeprowadza w środowisku analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów. W roku 2019 PCPR skierował 2 osoby do odbycia takiego szkolenia w Ośrodku Adopcyjnym w Rzeszowie.

3) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

Zgodnie z zapisami ustawy kandydaci na niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze oraz osoby wyrażające gotowość prowadzenia rodzinnego domu dziecka, są zobowiązani do ukończenia szkolenia. Szkolenia przygotowujące kandydatów na rodziców zastępczych prowadzi Ośrodek Adopcyjny w Rzeszowie.

W 2019 r. szkolenie dla kandydatów na niezawodową rodzinę zastępczą ukończyło 3 osoby, (które zostały zgłoszone na szkolenie w 2018 r.), w tym jedno małżeństwo. Dodatkowo w zakres szkolenia wchodziło ukończenie 10-cio godzinnych praktyk w zawodowej rodzinie zastępczej, który zapewnił PCPR w zawodowych rodzinach zastępczych działających na terenie Powiatu Jarosławskiego. Wszyscy kandydaci odbyli wymagane praktyki.

4) Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;

Badania kandydatów na rodziców zastępczych były prowadzone przez psychologa zatrudnionego w PCPR w ramach umowy zlecenia. W 2019 roku psycholog wydał 16 opinii o motywacji i predyspozycji kandydatów i rodzin do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

5) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej nie zorganizowano z uwagi na brak kandydatów do prowadzenia tego typu placówki.

6) Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;

W miesiącu czerwcu 2019 r. z uwagi na zbliżający się wypoczynek wakacyjny zorganizowano zajęcia warsztatowo – szkoleniowe dla rodzin zastępczych i ich wychowanków oraz dzieci i młodzieży z Domu pod Lipami Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Radymnie pt. „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w czasie letniego wypoczynku”. Zajęcia prowadzone były przez terapeutę rodzinnego – coacha, ratownika medycznego, przedstawicieli policji i straży pożarnej. Poruszone zostały tematy stawiania dzieciom granic, uważnego ich słuchania i rozmawiania z dziećmi o emocjach. Mówiono też o bezpieczeństwie w podróży, ruchu drogowym, zagrożeniu atakiem terrorystycznym oraz o zagrożeniach płynących z zażywania środków psychotropowych i dopalaczy. Prezentowane były filmiki edukacyjne dot. prawidłowego zachowania podczas burzy lub pożaru, a także przeprowadzona została praktyczna nauka udzielania pierwszej pomocy. W zajęciach wzięło udział 28 rodzin wraz z ich wychowankami.

7) Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

W 2019 roku 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnionych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obejmowało opieką 87 rodzin zastępczych, udzielając im bezpośredniej pomocy i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Koordynatorzy udzielali również wsparcia 25 pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

Rozumiejąc trudności jakie napotykają w codziennej pracy rodziny zastępcze oraz problemy jakie muszą rozwiązywać, zapewniono im pomoc i wsparcie w ramach grupy wsparcia prowadzonej przez psychoterapeutki, spotkania odbywały się przez cały rok 1 w miesiącu.

8) Organizowanie pomocy wolontariuszy dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu w porozumieniu z Państwową Wyższą Szkołą Techniczno – Ekonomiczną im. Ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu zapewnia rodzinom zastępczym pomoc wolontariuszy. Pomoc wolontariuszy organizowana jest w miarę zgłaszanych potrzeb przez rodziny.

9) Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

Tutejsze Centrum przez cały ubiegły rok prowadziło ścisłą współpracę z III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Jarosławiu, który wydaje postanowienia o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Złożono w roku sprawozdawczym 6 wniosków do Sądu o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec 13 dzieci celem uregulowania ich sytuacji prawnej (po upływie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej), w efekcie czego Sąd pozbawił władzy rodzicielskiej 3 rodziców biologicznych, co uregulowało sytuację prawną 5 dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Pozostałe sprawy dotyczące 8 dzieci nie zostały zakończone do końca ubiegłego roku.

Kontynuowano bezpośrednią współpracę z pedagogami szkolnymi, wychowawcami szkół i przedszkoli, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Jarosławiu, podmiotami leczniczymi a także z kościołami.

Ponadto ściśle współpracowano z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodzinnymi pracującymi w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu jarosławskiego, ze szczególnym naciskiem na rzecz wypracowania poprawnych i regularnie utrzymywanych kontaktów i więzi rodzinnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi oraz innymi członkami rodziny, w celu umożliwienia powrotu dzieci do rodzin naturalnych.

Dzięki zebranim informacjom koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracujący z rodzinami zastępczymi mieli możliwość potwierdzenia swoich spostrzeżeń bądź zwrócenia uwagi na inne trudności wymagające pomocy, wsparcia, a czasami natychmiastowej interwencji.

W wyniku prowadzonej współpracy ze szkołami uzyskano możliwość monitorowania wyników w nauce oraz zachowania wychowanków rodzin zastępczych, a także uzyskania opinii o współpracy rodziców zastępczych ze szkołą.

Podczas ocen sytuacji dziecka, wspólnie z przedstawicielami powyższych instytucji, podejmowano decyzje dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

10) Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

W 2019 r. wsparcie osób tworzących system rodzinnej pieczy zastępczej realizowane było poprzez :

- 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych na umowę o pracę, którzy swoją opieką objęli łącznie 87 rodzin,
- psychologa zatrudnionego na umowę – zlecenie.

Do obowiązków koordynatorów należało między innymi: udzielanie pomocy rodzinom w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, udział w posiedzeniach Zespołu ds. oceny całokształtu sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej, przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2019 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej odbyli około 650 wizyt w środowisku, natomiast psycholog 77 razy udzieliła wsparcia rodzinom zastępczym i dzieciom w nich przebywającym w miejscu ich zamieszkania. Koordynatorzy wraz

z rodzicami zastępczymi realizowali plany pomocy dzieciom sporządzone dla 107 małoletnich wychowanków.

Wsparcie psychologiczne realizowane było przez psychologa PCPR zatrudnionego na umowę- zlecenie. Udzielał on pomocy poprzez następujące działania:

- a) poradnictwo i psychoedukację rodzin zastępczych, najczęściej w obszarach: wspierania dziecka po urazowych doświadczeniach, w procesie żałoby, w trudnych zachowaniach dzieci takich jak: agresja, zachowania autodestrukcyjne, buntownicze, niedostosowanie społeczne, trudności w budowaniu relacji przywiązaniowej, trudne zachowania związane z wejściem w wiek dojrzewania, problemy z uczeniem się; asertywna komunikacja; dyscyplinowanie dzieci i budowanie granic,
- b) pomoc terapeutyczną i interwencję kryzysową dla dzieci po urazowych doświadczeniach takich jak: porzucenie, przemoc, zaniedbanie, zaburzenia relacji przywiązania, zespół stresu pourazowego, wspieranie dziecka w procesie żałoby, wspieranie młodzieży w usamodzielnianiu i budowaniu własnej, dorosłej tożsamości,
- c) opiniowanie psychologiczne kandydatów na rodziny zastępcze,
- d) opiniowanie zasadności kontaktu rodziców biologicznych i/bądź innych członów rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej,
- e) asystowanie podczas kontaktu dziecka z rodziną.

Na przestrzeni 2019 r. **psycholodzy, terapeuta rodzinny oraz prawnik** udzielili łącznie 2247 porad i konsultacji, a 66 rodzin zastępczych skorzystało z ich wsparcia i pomocy, porady udzielane były również w miejscu ich zamieszkania. Ponadto przy umieszczaniu nowych dzieci psycholog diagnozował sytuację dziecka i jego psychologiczne funkcjonowanie.

Wobec wszystkich dzieci zgłoszonych do adopcji ww. specjalista wraz z koordynatorem opracowywał kartę adopcijną dziecka.

11) Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

Wszystkie rodziny zastępcze podczas spotkań z koordynatorami informowano o możliwości korzystania z porad radcy prawnego zatrudnionego przez PCPR w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Jarosławiu. Osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą korzystają najczęściej z porad dotyczących prawa rodzinnego, w omawianym okresie udzielono około 10 porad.

12) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

Dokonanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej realizowane było w oparciu o zapisy ustawy. Opracowany przez PCPR kwestionariusz do okresowej oceny sytuacji dziecka pozwala rzetelnie ustalić aktualną sytuację rodzinną dziecka, przeanalizować stosowane metody pracy z dzieckiem i rodziną, zmodyfikować plan pomocy dziecku, dokonać oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb i uzasadnić celowość dalszego pobytu w pieczy zastępczej.

Tut. PCPR skrupulatnie spełniło wymogi ustawy dot. oceny sytuacji dziecka. Zgodnie z w/w ustawą, 4 razy w roku zorganizowano posiedzenia Zespołu ds. Oceny Sytuacji Dzieci w celu oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej, na które zaproszono ich rodziców biologicznych, rodziców zastępczych oraz przedstawicieli Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie, Sądu - kuratorzy, ośrodków pomocy społecznej, pedagogów szkół, psychologa i pedagoga Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej w Jarosławiu i inne współpracujące instytucje.

Dwa razy w roku, tj. w czerwcu oraz grudniu 2019 roku odbyły się posiedzenia Zespołu ds. Oceny Sytuacji Dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, podczas których dokonano łącznie 138 ocen sytuacji dzieci. Dla dzieci do lat 3 sporządzono dodatkowo 16 ocen ich sytuacji w miesiącach marcu i wrześniu.

Ponadto dokonano również ocen rodzin zastępczych pod względem prawidłowości wywiązywania się ze swojej funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem jakości sprawowanej opieki i wychowania.

Kwestionariusz oceny rodziny, określał również predyspozycje rodziny do pełnienia powierzonej jej roli, pozwalał znaleźć odpowiedzi na pytania czy rodzina: traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej, czy zapewnia dostęp do przysługujących mu świadczeń zdrowotnych, czy wyrównuje braki rozwojowe i szkolne dziecka, czy zapewnia rozwój jego uzdolnień i zainteresowań, czy zaspokaja potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne, oraz religijne, czy zapewnia ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka, czy umożliwia kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

W roku 2019 dokonano również oceny 14 rodzin zastępczych pod względem prawidłowości wywiązywania się ze swojej funkcji.

13) Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;

Opisane w pkt 1, 2, 3, 4, 6, 10.

14) Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

Kwestia badań psychologicznych i pedagogicznych została opisana w pkt 2.

Na prośbę Sądu Rejonowego w Jarosławiu wydano 8 opinii o spełnianiu lub braku spełniania przez kandydatów warunków na rodzinę zastępczą, w tym celu przeprowadzono w środowisku 8 analiz sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

15) Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

Zapewniono rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym poradnictwo, mające na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego, m.in. poprzez regularne prowadzenie grupy wsparcia oraz zapewnienie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i terapii, co zostało opisane powyżej.

16) Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;

Koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej umożliwiono systematyczne podnoszenie kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach i konferencjach. Koordynatorzy mieli m.in. możliwość uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie. W roku 2019 mieli również możliwość wzięcia udziału

w superwizji. Koordynatorzy zgłaszali chęć uczestnictwa w oferowanych szkoleniach biorąc pod uwagę indywidualne potrzeby.

17) Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
Sprawozdanie Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej za 2019 r. zostało sporządzone.

18) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

W 2019 r. PCPR, jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej sporządził 2 informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. Informacje te przekazane zostały do Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie, dzieci nie zostały zakwalifikowane do adopcji z powodu silnych więzi emocjonalnych z rodziną zastępczą.

19) Organizowanie opieki nad dzieckiem w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;

W 2019 r. zawodowe rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka miały możliwość skorzystania z czasowego niesprawowania opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych, losowych albo zaplanowanego wypoczynku. Żadna z rodzin nie skorzystała z prawa czasowego niesprawowania opieki z powodów zdrowotnych lub losowych, natomiast jedna rodzina zawodowa skorzystała z prawa do wypoczynku. Zgodnie z art. 73 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR powierzyło opiekę nad dziećmi 2 rodzinom pomocowym. W związku z pobytem rodziny na urlopie wypoczynkowym 6 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach pomocowych.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Janówcu
mgr Agnieszka Sikorska